

Received / Makale Geliş Tarihi 19.10.2023
Published / Yayınlanma Tarihi 30.11.2023
Volume / Issue (Cilt/Sayı) 7 (36)
ss / pp 1664-1673

Research Article / Araştırma Makalesi
10.5281/zenodo.10258189
Mail: editor@pejoss.com

Şerife Paşayığıt

<https://orcid.org/0009-0001-6842-6820>
Milli Eğitim Bakanlığı, Konya / TÜRKİYE

Arzu Toydemir Deveci

<https://orcid.org/0009-0008-6690-3786>
Milli Eğitim Bakanlığı, Konya / TÜRKİYE

Emine Çevik

<https://orcid.org/0009-0004-7236-5807>
Milli Eğitim Bakanlığı, Konya / TÜRKİYE

Zafer Tuğrul

<https://orcid.org/0009-0000-9064-5213>
Milli Eğitim Bakanlığı, Konya / TÜRKİYE

İbrahim Çağal

<https://orcid.org/0000-0002-6615-8981>
Milli Eğitim Bakanlığı, Konya / TÜRKİYE

Okul Öncesi Öğretmenlerin Yaşam Doyumlarının Yordayıcısı Olarak Duygusal Zeka Emotional Intelligence as A Predictor of Preschool Teachers' Life Satisfaction

ÖZET

Bu çalışmada okul öncesi öğretmenlerin yaşam doyumları ve duygusal zeka düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiş ayrıca öğretmenlerin duygusal zeka düzeylerinin yaşam doyumlarını ne düzeyde etkilediği ele alınmıştır. Araştırma tarama modeli ile gerçekleştirilmiş bir nicel çalışma olarak tasarlanmıştır. Araştırma grubu çeşitli okul öncesi kurumlarda görev yapan 275 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmaya dahil edilen öğretmenler rassal örnekleme metodu ile seçilmiş ve çalışmaya gönüllü olarak dahil olmuşlardır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin duygusal zeka düzeylerinin medeni durum, mesleki kıdem ve öğrenim düzeylerine göre çeşitli alt boyutlarda farklılaştığı ancak yaşam doyumları düzeylerinin bu değişkenler çerçevesinde farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte araştırma bulguları yaşam doyumları ve duygusal zeka arasında anlamlı bir ilişkinin varlığını ortaya koyarken, duygusal zekanın yaşam doyumunu anlamlı düzeyde açıklayamadığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Duygusal zeka, Yaşam doyumları, okul öncesi öğretmen.

ABSTRACT

In this study, the relationship between life satisfaction and emotional intelligence levels of preschool teachers was examined and the level of emotional intelligence levels of teachers affecting their life satisfaction was discussed. The research was designed as a quantitative study conducted with the survey model. The research group consists of 275 teachers working in various preschool institutions. The teachers included in the study were selected by random sampling method and voluntarily participated in the study. As a result of the research, it was determined that teachers' emotional intelligence levels differed in various sub-dimensions according to marital status, professional seniority and education levels, but their life satisfaction levels did not differ within the framework of these variables. In addition, the findings of the research show that while there is a significant relationship between life satisfaction and emotional intelligence, emotional intelligence cannot explain life satisfaction at a significant level.

Keywords: Emotional intelligence, life satisfaction, preschool teacher.

1. GİRİŞ

Yaşam memnuniyeti ve duygusal zeka arasındaki ilişki karmaşık ve çok yönlüdür. Duygusal zeka (EI), kişinin kendi duygularını algılama, anlama, yönetme ve düzenlemenin yanı sıra başkalarının duygularını etkili bir şekilde yönlendirme ve bunlara yanıt verme becerisini ifade eder. Öte yandan yaşam doyumları, kişinin genel refahının ve yaşamın çeşitli yönlerinden duyduğu memnuniyetin öznel bir değerlendirmesidir. Çeşitli çalışmalar duygusal zeka ile yaşam memnuniyeti arasında pozitif bir korelasyon olduğunu göstermektedir. Daha yüksek düzeyde duygusal zekaya sahip bireyler daha fazla yaşam memnuniyeti yaşama eğilimindedir. Bireyler yaşam doyumlarını yükseltebilmek için duygusal olarak zeki olmalıdır. Duygusal olarak zeki bireyler stresi yönetmek ve zorlu durumlarla başa çıkmak için daha donanımlıdır. Duygularını tanımlayabilir ve düzenleyebilirler, bu da stresli olayları daha etkili bir şekilde yönetmelerine yardımcı olarak daha yüksek yaşam doyumunu artırır. Bununla birlikte duygusal zeka, kişiler arası ilişkilerin kalitesiyle de yakından bağlantılıdır (Petrides, 2009). Yüksek duygusal zekaya sahip kişiler başkalarının duygularını anlayabilir, etkili bir şekilde iletişim kurabilir ve çatışmaları yapıcı bir şekilde

çözebilirler. Olumlu ve tatmin edici ilişkiler yaşam doyumuna önemli ölçüde katkıda bulunabilir (Mayer, 2013).

Duygusal zeka ile yaşam doyumunu arasında bir korelasyon olsa da bunun kesin bir neden-sonuç ilişkisi anlamına gelmediğini belirtmek önemlidir. Kişilik, sosyoekonomik durum ve yaşam koşulları gibi diğer faktörler de yaşam doyumunun belirlenmesinde oldukça önemli bir rol oynamaktadır. Buradan hareketle bu çalışma da öğretmenlerin yaşam doyumlarını etkileyen faktörler duygusal zeka ekseninde açıklanmaya çalışılmıştır. çünkü öğretmenler hem kişiler arası ilişkinin yoğun olarak yaşandığı hem de duygu yönetiminin oldukça önemli olduğu bir meslek grubudur. Duyguların şekillenmeye başladığı okul öncesi dönem de bu açıdan kritik olarak kabul edilebilir. Okul öncesi çağın bu önemli durumu, bu çağa eğitim hizmetini sağlayan öğretmenlerin araştırmaya konu edinilen faktörlere göre tanımlanabilmesini gerekli kılmaktadır.

1.1. Duygusal Zeka

Duygusal zeka, bir kişinin kendi duygularını ve başkalarının duygularını anlama, yönetme ve ifade etme yeteneğidir. Duygusal zeka, IQ'dan farklıdır ve insanların başarısında ve mutluluğunda önemli bir rol oynar. Duygusal zeka, beş temel bileşenden oluşur: öz farkındalık, duygu yönetimi, sosyal farkındalık, ilişki yönetimi ve karar verme (Goleman vd., 2003). Öz farkındalık, bir kişinin kendi duygularını tanıması ve anlamasıdır. Duygu yönetimi, bir kişinin duygularını kontrol etmesi ve uygun şekilde ifade etmesidir. Sosyal farkındalık, bir kişinin başkalarının duygularını anlamasıdır. İlişki yönetimi, bir kişinin başkalarıyla sağlıklı ilişkiler kurmasına yardımcı olur. Karar verme, bir kişinin duygusal durumunu dikkate alarak kararlar vermesine yardımcı olur. Yapılan birçok araştırmaya göre duygusal zeka geliştirilebilir bir beceridir. Duygusal zekanın geliştirilebilmesi için öz farkındalık geliştirme, meditasyon yapma, empati kurma, sosyal becerileri geliştirme ve stres yönetimi gibi etkinliklerin gerçekleştirilmesi gerekmektedir (Mayer vd., 2011).

Duygusal Zeka üzerine birçok model ve tanım bulunmaktadır. Bu kavramın en önemli tanımlarından bazılarını ele aldığımız zaman Goleman'ın 1995 yılında yayımlanan Duygusal Zeka adlı kitabı bu konudaki en yetkin çalışma olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmaya göre duygusal zeka, "kendi duygularımızı ve başkalarının duygularını tanıma, kendimizi motive etme ve kendimizde ve ilişkilerimizde duyguları iyi yönetme kapasitesidir" (Goleman, 2003). Goleman (2003), duygusal zekayı tamamlayıcı nitelikte ve akademik zekadan farklı olarak tanımlamakla birlikte ayrıca beş boyut ve yirmi beş duygusal yetkinlikten oluşan Duygusal Yetkinlik Çerçevesi adlı bir model önermiştir. Goleman, duygusal zekanın boyutlarına dayalı pratik becerileri öğrenme potansiyelimizi belirlediğini vurgulamıştır. Duygusal yetkinliği "iş yerinde üstün performansla sonuçlanan duygusal zekaya dayalı öğrenilmiş bir yetenek" olarak tanımlamaktadır (Goleman vd., 2003).

Literatürde Goleman modelinin yanı sıra Mayer ve Salovey (2011), Bar-On (2003) ve Cooper ve Sawaf (2003) modellerine de rastlanmaktadır. Mayer ve Salovey'in modeli yetenek modeli olarak kabul edilirken diğer modeller karma olarak kabul edilmektedir (Acar, 2001). Mayer vd. (2000) duygusal zekayı dört bileşene ayırmaktadır: duyguları algılama ve ifade etme, düşünceleri ve duyguları tanımlama, duyguları anlama ve dikkate alma ve yansıtıcı duyguları düzenleme. Entelektüel yetenek olarak bilinen bu modelde zekanın iç yapısı ve bunun insan yaşamına etkileri hakkında öngörülerde bulunmaktadır.

Cooper ve Sawaf ise duygusal zekayı enerji, ilişkiler ve etki açısından tanımlamıştır. "Duyguların gücünü ve zekasını bir insan enerjisi, bağlantı ve etki kaynağı olarak algılama, anlama ve etkili bir şekilde uygulama becerisidir" (Cooper ve Sawaf, 2003). Her iş liderinin duygusal zekayı istediğini veya buna ihtiyaç duyduğunu iddia etmişlerdir. Astlar bu nitelikleri bir yöneticiden bekler ve insanlar bunları bir ebeveynde, partnerde ve kardeşte umarlar. Duygusal zekanın çalışanlara ve örgütsel başarıya katkıda bulunduğunu bildirmişler ve aşağıdaki alanlardan örnekler vermişlerdir (Cooper ve Sawaf, 2003):

- Karar verme
- Liderlik
- Stratejik ve teknik atılımlar
- Açık ve dürüst iletişim
- Güvene dayalı ilişkiler ve ekip çalışması
- Müşteri sadakati
- Yaratıcılık ve yenilikçilik

Nelson ve Low (2011)' e göre duygusal zeka bir bireyin içsel benliğinden ve yakın çevresinden gelen çok çeşitli duygusal uyaranlara uygun ve başarılı bir şekilde yanıt verebilme yeteneği olarak tanımlanmıştır. Duygusal zeka, duygusal yeterlilik, duygusal olgunluk ve duygusal duyarlılık olmak üzere üç psikolojik boyuttan oluşur ve bireyi insan davranışının dinamiklerini doğru bir şekilde tanımaya, dürtüştürce yorumlamaya ve nazıkçe ele almaya motive eder (Kahneman ve Daeton, 2010).

1.2. Yaşam Doyumu

Çalışan mutluluğu veya refahı, günümüzde oldukça fazla önemsenen ve gelişen bir konudur. Günümüzde işletmeler, şirketler, eğitim kurumları, çalışanlarından sadece görevlerini yerine getirmelerini değil, aynı zamanda stresli durumlarla başa çıkarken kararlılıklarını korumalarını ve iyi performans göstermelerini de beklemektedir (Polo-Vargas vd., 2017). Bu amaçla, mutlu insanlar daha açık fikirli, yaratıcı ve üretken olma eğiliminde olduklarında (Luyibomirsky vd., 2005), şirketler için olumlu sonuçlara katkıda bulunarak, kuruluşların çalışanların yaşam kalitesi açısından yüksek refah düzeylerini korumalarına olanak tanıyan koşulları sağlamaları gerekmektedir. Diener ve diğerleri (1985) yaşam doyumunu, bir kişinin küresel kaliteyi değerlendirmesi ve yaşamdan memnuniyet duyması olarak tanımlanmıştır. Örgütsel ortamları dikkate alan daha yeni literatür ise bu kavramı iş yaşamının kalitesiyle ilişkilendirmiştir (Jones, 2006; Rode, 2004). İş-yaşam dengesine sahip olmak, bireyin yaşam memnuniyetini önemli ölçüde artırabilir çünkü bir birey işinden memnun olmadığında veya tükenmişlik yaşadığında, daha düşük yaşam memnuniyetine sahip olma olasılığı daha yüksektir (Wolfe ve Patel, 2018). Yüksek yaşam memnuniyeti düzeyleri, yüksek iş memnuniyeti düzeylerinden bile daha fazla iyi performans ve daha fazla proaktiflikle ilişkililikten, düşük yaşam memnuniyeti erken yaşta emekli olma niyetiyle ilişkilidir (Polo-Vargas vd., 2017).

Yaşam Doyumu, bireyin kendisini yaşamının çeşitli alanlarıyla ilişkili olarak değerlendirme biçimidir; örneğin öfke, sevgi ve güven gibi konularda kendisini anlamaya ve değerlendirmeye çalışır. Olumlu Duygulanım, sevinç, sevgi ve gurur gibi belirli duygulara ayrılabilen olumlu his ve duyguların deneyimlenmesini ifade eder. Negatif Duygulanım ise suçluluk, üzüntü, öfke ve depresyon gibi olumsuz duygu ve hislerin deneyimlenmesini ifade eder (Diener ve ark., 1985). Bu açıdan bakıldığında, öznel iyi oluş kavramı mutluluk ve yaşam kalitesi kavramlarıyla doğrudan ilişkilidir. Bu kavramın, yaşam kalitesini ölçmek için belirli göstergeler arayışından doğduğu da vurgulanmalıdır. Her iki kavram da bireyin maddi, biyolojik, psikolojik, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarının ve yaşam memnuniyetiyle ilgili gereksinimlerinin karşılanmasına atıfta bulunsa da iyi olma hali terimi kullanıldığında hemen deneyimlenen durumlara atıfta bulunmaktadır; buna karşılık, yaşam kalitesi terimi yaşam memnuniyetine olanak tanıyan, daha uzun süreli ve olumlu bir bakış açısına sahip daha karmaşık koşullara atıfta bulunmaktadır (Zikmund, 2003).

Yaşam Doyumu, bir kişinin hayatının nasıl geçtiğini ve gelecekte nereye gideceğini nasıl hissettiğini algılama biçimidir. İyi olma halinin bir ölçüsüdür ve ruh hali, başkalarıyla ilişkilerden ve ulaşılan hedeflerden duyulan memnuniyet, benlik kavramları ve günlük yaşamla başa çıkma konusunda kendi algılanan becerisi açısından değerlendirilebilir. Yaşam doyumunu kişinin mevcut duygularından ziyade bir bütün olarak yaşamına ilişkin olumlu bir tutuma sahip olmasıdır. Yaşam doyumunu, ekonomik durum, eğitim miktarı, deneyimler ve kişilerin ikamet ettikleri yer gibi birçok başka konuyla ilişkili olarak ele alınabilecek bir konu kabul edilmektedir. Bu açıdan yaşam doyumunu kavramı incelenirken mutluluğumuza katkıda bulunan çeşitli faktörler olduğu öne sürülmüştür.

1.2.1. Yaşam Doyumunun Beş Faktörü

Zevke karşı ilgisizlik, genel olarak hayata verilen tepkinin coşkusuyula ilgilidir ve sosyal ya da entelektüel uğraşlar gibi belirli bir faaliyet türüyle ilgili değildir. Evde oturup kitap okuma konusunda hevesli olan bir kişi, bu enerjik bir kişi kadar yüksek yaşam doyumuna sahip olabilir. Fiziksel enerjinin yanı sıra entelektüel enerji ve diğer yüksek katılımlı uğraşlar da yaşam doyumunu artırmaya katkıda bulunmaktadır (Neugarten ve ark., 1961).

Kararlılık ve metanet, bireyleri başlarına gelenleri pasif bir şekilde kabul etmek ya da görmezden gelmek yerine hayatları için kişisel sorumluluğu aktif bir şekilde kabul etmeleri anlamına gelmektedir. Bu faktör aslında Erikson'un bütünlüğü kavramsallaştırma açısından benzerdir ve yaşamın anlamlılığı ve ölüm korkusunun olmaması ile ilgilidir (Neugarten vd., 1961).

İstenen ve ulaşılan hedefler arasındaki uyum, kişinin hayattan memnun olmasına veya olmamasına neden olan istenen ve ulaşılan hedefler arasındaki göreceli farkı ifade etmektedir (Judge ve Vatanabe, 1993).

Benlik kavramı kişinin mevcut duygusal, fiziksel ve entelektüel boyutlarına dayanır. Kendilerini yaşlı hissetmeyen ancak dış görünüşleriyle ilgilenen ve kendilerini bilge ve yetkin olarak değerlendiren kişiler bu faktörde kendilerini daha yüksek kabul etme eğilimindedir. İnsanların geçmişlerindeki başarılı yaşam bu bileşene ancak dolaylı olarak katkıda bulunabilir.

Son faktör olan ruh hali tonu iyimserlik, mutluluk ve diğer olumlu duygusal tepkilerle ilgilidir. Depresyon, üzüntü yalnızlık, sinirlilik ve kötümserlik çok yaşam doyumunu azaltan duygulardır. Yaşam memnuniyetini değerlendirmek sadece mutluluğu ölçmekten daha karmaşıktır ancak mevcut yaşam durumundan duyulan mutluluk önemli bir katkı sağlamaktadır (Neugarten ve ark., 1961; Judge ve Vatanabe, 1993).

1.3. Araştırmanın amacı

Bu araştırma okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin duygusal zeka düzeyleri ile sahip oldukları liderlik stillerinin öğretmenlerin kişilik özellikleri açısından incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma kapsamında aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

- 1- Öğretmenlerin duygusal zeka düzeyleri a) mesleki kıdem, b) görev yeri ve c) eğitim düzeylerine göre farklılaşmakta mıdır?
- 2- Öğretmenlerin yaşam doyumu düzeyleri a) mesleki kıdem, b) görev yeri ve c) eğitim düzeylerine göre farklılaşmakta mıdır?
- 3- Öğretmenlerin yaşam doyum düzeyleri ile duygusal zeka düzeyleri arasında bir ilişki var mıdır?
- 4- Öğretmenlerin duygusal zeka düzeyleri yaşam doyumu düzeylerini ne düzeyde etkilemektedir?

2. YÖNTEM

2.1. Veri toplama araçları

Bu araştırmada öğretmenlerin duygusal zeka düzeylerini belirlemek için Deniz vd. (2013) tarafından geliştirilmiş olan duygusal zeka özellikleri ölçeği, yaşam doyumlarını ölçebilmek için ise Dağlı ve Baysal (2016) tarafından geliştirilmiş yaşam doyumu ölçeği kullanılmıştır.

Deniz, Özer ve Işık (2013) tarafından geliştirilen duygusal zeka özelliği ölçeğinin Cronbach alfa katsayısı iyi oluş alt boyutu için .72, öz kontrol alt boyutu için .70, duygusallık alt boyutu için .66, sosyallik alt boyutu için .70 ve ölçeğin tamamı için .81 olarak bulunmuştur. Ölçeğin tamamı için hesaplanan Cronbach alfa değeri ,84 tür. Dağlı ve Baysal (2016) tarafından geliştirilen yaşam doyumu ölçeği ise tek boyut ve beş maddeden oluşan bir ölçektir. Diener vd. (1985)' in geliştirdiği ölçeğin Türkçe uyarlaması olan yaşam doyumu ölçeğinin Cronbach Alpha Katsayısı 0,88 olarak hesaplanmıştır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırma okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenleri üzerinde gerçekleştirilmiştir. Rassal örnekleme yöntemi kullanılan bu çalışmada Konya ili merkez ilçelerinde görev yapan 275 okul öncesi öğretmen dahil edilmiştir. Öğretmenlerin medeni hali, mesleki kıdemi ve eğitim düzeyleri tanımlayıcı değişken olarak belirlenmiştir. Buna göre öğretmenlerin %92' si evli, %8' i ise bekar. Ayrıca öğretmenlerin %27,6' sının mesleki kıdemi 1-10 yıl arası, %34,2' si 11-20 yıl arası, %28,7' si 21-30 yıl arası ve %9,5' i ise 31 yıl üstü olarak belirlenmiştir. Yine bu öğretmenlerin %83,3' ünün lisans mezunu, %16,7' sinin ise yüksek lisans/doktora mezunu olduğu görülmüştür.

Tablo 1. Demografik Değişkenler

	Değişkenler	f	%
Medeni Hal	Evli	253	92,0
	Bekar	22	8,0
	1-10 yıl	76	27,6
Mesleki kıdem	11-20 yıl	94	34,2
	21-30 yıl	79	28,7
	31 ve üstü	26	9,5
Öğrenim düzeyi	Lisans	229	83,3
	Lisansüstü	46	16,7
Toplam		275	%100

3. BULGULAR

Araştırma kapsamında elde edilen verilen normal dağılım sergileyip sergilemediklerinin belirlenmesi amacıyla Skewness – Kurtosis (Çarpıklık – Basıklık) Değerleri hesaplanmıştır. Elde edilen bulgular dağılımın normallik varsayımını karşıladığını göstermektedir. Mayers (2013)' e göre örneklem büyüklüğü 100'den fazla olan çalışmalarda Skewness – Kurtosis (Çarpıklık – Basıklık) Değerleri +3 ile -3 arasında olmalıdır. Ayrıca verilerin normalliği Shapiro-Wilk testi ile değerlendirilmiş ve veri setinin normal dağılım sergilediği görülmüştür ($p>0,05$).

Tablo 2. Normallik Testi

	Shapiro-Wilk Statistic	df	Sig.
Duygusal Zeka	,961	275	,069
Yaşam Doyumu	,974	275	,098

Okul öncesi öğretmenlerin duygusal zeka düzeyleri ile yaşam doyumu düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi için pearson moment korelasyon katsayıları hesaplanmış ve elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin yaşam doyumu ile duygusal zekalarının öz kontrol, duygusallık ve toplam puanları arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir ($p<0,05$).

Tablo 3. Yaşam doyumu ve Duygusal zeka arasındaki ilişki

		İyi oluş	Öz kontrol	Duygusallık	Sosyallik	Duygusal Zeka
YAŞAM DOYUMU	r	,079	,146*	,151*	,050	,169**
	p	,216	,021	,017	,434	,007

Öğretmenlerin duygusal zeka ve yaşam düzeylerinin medeni hal değişkenine göre farklılaşım farklılaşmadığının belirlenmesi için t testi gerçekleştirilmiştir. Yapılan t testine ilişkin veriler tablo 4' de verilmiştir.

Tablo 4. Medeni Hal değişkenine göre öğretmenlerin duygusal zeka ve yaşam doyumu düzeyleri puanları

	Medeni hal	N	$\bar{x}$	ss	Levene Test	T	p
İyi oluş	Evli	253	21,69	4,056	2,484	-2,163	,03
	Bekar	22	23,70	2,957	$p>0,05$		
Öz kontrol	Evli	253	20,23	4,340	15,388	-3,744	,00
	Bekar	22	23,90	1,618	$p<0,05$		
Duygusallık	Evli	253	19,92	3,985	5,463	-1,761	,09
	Bekar	22	21,15	2,888	$p<0,05$		
Sosyallik	Evli	253	19,47	4,384	1,979	-2,287	,02
	Bekar	22	21,80	3,994	$p>0,05$		
Duygusal Zeka	Evli	253	21,29	3,978	8,386	-3,574	,01
	Bekar	22	23,50	2,502	$p<0,05$		
YAŞAM DOYUMU	Evli	253	16,07	4,932	,258	1,162	,24
	Bekar	22	14,75	4,529	$p>0,05$		

Tablo 4 incelendiğinde duygusal zekanın iyi oluş alt boyutunda evli ve bekar öğretmenlerin puan ortalamaları 21,69 bekar öğretmenlerin puan ortalamaları ise 23,70 olarak hesaplandığı görülmektedir. Medeni hal değişkenine göre duygusal zekanın iyi oluş alt boyutunda hesaplanan t puanı -2,163'dür. Duygusal zekanın öz kontrol alt boyutunda evli öğretmenlerin puan ortalamalarının 20,23, bekar öğretmenlerin puan ortalamalarının ise 23,90 olduğu görülmektedir. duygusal zekanın öz kontrol alt boyutu için t puanı -3,744 olarak hesaplanmıştır. Duygusal zekanın duygusallık alt boyutunda medeni hal değişkenine göre evli öğretmenlerin puan ortalamaları 19,92, bekar öğretmenlerin puan ortalamaları ise 21,15 bulunmuştur. Evli ve bekar öğretmenlerin puan ortalamaları arasındaki farkı belirten t puanı ise -1,761 olarak hesaplanmıştır. Duygusal zekanın sosyallik alt boyutunda evli öğretmenlerin puan ortalamaları 19,47, bekar öğretmenlerin puan ortalamaları ise 21,80 olarak hesaplanmıştır. Bu boyutta evli ve bekar öğretmenlerin puan ortalamaları arasındaki t değeri ise -2,287' dir. Duygusal zekanın toplam puanları göz önüne alındığında ise evli öğretmenlerin 21,29 puan ortalamasına, bekar öğretmenlerin ise 23,50 puan ortalamasına sahip olduğu görülmektedir. Duygusal zekanın toplam puan ortalamasına ait t değeri ise -3,574'dür. Buna göre duygusal zekanın iyi oluş, öz kontrol, sosyallik alt boyutları ve toplam duygusal zeka düzeylerinde evli ve bekar öğretmenlerin puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($p<0,05$). Ayrıca öğretmenlerin yaşam doyumu düzeyleri medeni hal değişkenine göre incelendiğinde evli öğretmenlerin yaşam doyumlarına ait puan ortalamasının 16,07, bekar öğretmenlerin puan ortalamasının ise 14,75 olduğu, evli ve bekar öğretmenler arasındaki puan ortalamasına ait t değerinin ise 1,162 olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin yaşam doyumu düzeylerinde evli ve bekar öğretmenlerin puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Tablo 5. Mesleki kıdem değişkenine göre öğretmenlerin duygusal zeka ve yaşam doyumu düzeyi puanları

		N	Mean	ss	levne	f	p	Tukey
İyi oluş	1- 1-10 yıl arası	76	22,11	3,865	1,990 p>0,05	1,063	,365	
	2- 11-20 yıl arası	94	21,26	4,621				
	3- 21-30 yıl arası	79	22,08	3,531				
	4- 31 yıl ve fazla	26	22,56	3,176				
Öz kontrol	1- 1-10 yıl arası	76	21,52	3,945	1,694 p>0,05	5,128	,002	1-2
	2- 11-20 yıl arası	94	19,15	4,534				3-2
	3- 21-30 yıl arası	79	21,00	4,242				
	4- 31 yıl ve fazla	26	21,44	3,416				
Duygusallık	1- 1-10 yıl arası	76	20,77	3,874	1,056 p>0,05	2,713	,046	1-3
	2- 11-20 yıl arası	94	19,61	3,597				3-4
	3- 21-30 yıl arası	79	19,33	4,383				
	4- 31 yıl ve fazla	26	21,24	3,345				
Sosyallik	1- 1-10 yıl arası	76	20,60	4,063	1,056 p>0,05	2,724	,045	1-2
	2- 11-20 yıl arası	94	19,01	4,618				3-4
	3- 21-30 yıl arası	79	20,07	4,419				1-4
	4- 31 yıl ve fazla	26	18,32	3,859				
Duygusal Toplam	1- 1-10 yıl arası	76	22,58	3,706	,948 p>0,05	3,657	,013	1-2
	2- 11-20 yıl arası	94	20,53	3,763				
	3- 21-30 yıl arası	79	21,47	4,101				
	4- 31 yıl ve fazla	26	21,72	3,963				
YAŞAM DOYUMU	1- 1-10 yıl arası	76	15,67	4,978	,188 p>0,05	,916	,434	
	2- 11-20 yıl arası	94	15,94	4,808				
	3- 21-30 yıl arası	79	15,75	4,960				
	4- 31 yıl ve fazla	26	17,48	4,925				

Tablo 5 incelendiğinde okul öncesi öğretmenlerin mesleki kıdemine göre duygusal zekanın iyi oluş alt boyutuna ait en yüksek puan ortalamasına, mesleki kıdemi 31 yıl ve daha fazla olan öğretmenlerin ($\bar{x}=22,56$) sahip olduğu görülmektedir. En düşük puan ortalamasına ise mesleki kıdemi 11-20 yıl arası olan öğretmenler ($\bar{x}=21,26$) sahiptir. Puan ortalamalarına ilişkin F değeri 1,063 olarak bulunmuştur. Elde edilen F değerine göre okul öncesi öğretmenlerinin duygusal zeka düzeylerinin iyi oluş alt boyutunda mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılaşmanın olmadığı görülmüştür.

Okul öncesi öğretmenlerin mesleki kıdemine göre duygusal zekanın öz kontrol alt boyutuna ait en yüksek puan ortalamasına, mesleki kıdemi 1-10 yıl arası olan öğretmenlerin ($\bar{x}=21,52$) sahip olduğu görülmektedir. En düşük puan ortalamasına ise mesleki kıdemi 11-20 yıl arası olan öğretmenler ($\bar{x}=19,15$) sahiptir. Puan ortalamalarına ilişkin F değeri 5,128 olarak bulunmuştur. Elde edilen sonuçlara göre okul öncesi öğretmenlerin duygusal zeka düzeylerinin öz kontrol alt boyutunda mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmektedir. Yapılan homojenlik testlerine göre varyansın homojen olduğu söylenebilir (levne=1,694 p>0,05). Homojenlik sonuçları dikkate alındığında farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunun belirlenmesi için tukey testi yapılmış ve mesleki kıdemi 1-10 yıl arası ve 21-30 yıl arası olan öğretmenlerin puan ortalamalarının mesleki kıdemi 11-20 yıl arası olan öğretmenlerin puan ortalamalarına göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür.

Duygusal zekanın bir diğer alt boyutu olan duygusallık alt boyutuna ait en yüksek puan ortalamasına mesleki kıdemi 31 yıl ve daha fazla olan öğretmenlerin ($\bar{x}=21,24$) sahip olduğu, en düşük puan ortalamasına ise 21-30 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ($\bar{x}=19,33$) sahip olduğu görülmektedir. Bu boyutta puan ortalamalarına ilişkin F değeri 2,713 olarak bulunmuştur. Yapılan homojenlik testi sonrasında gruplar arası farklılıklar incelenmiş, mesleki kıdemi 21-30 yıl arası olan öğretmenlerin mesleki kıdeme 1-10 yıl arası ve 31 yıl üzeri olan öğretmenlerden anlamlı düzeyde düşük olduğu belirlenmiştir.

Duygusal zekanın sosyallik alt boyutuna ait en düşük puan ortalamasına 31 yıl ve daha fazla puana sahip öğretmenlerin ($\bar{x}=18,32$), en yüksek puan ortalamasına ise mesleki kıdemi 1-10 yıl arası öğretmenlerin ($\bar{x}=20,60$) sahip olduğu görülmektedir. Puan ortalamalarına ait F değeri bu boyut için 2,724 olarak hesaplanmıştır. Homojenlik testleri sonucunda incelenen gruplar arası farka göre mesleki kıdemi 31 yıl ve daha fazla olan öğretmenlerin puan ortalamalarının mesleki kıdemi 1-10 yıl arası ve 21-30 yıl arası olan öğretmenlere göre anlamlı düzeyde düşük olduğu, ayrıca mesleki kıdemi 1-10 yıl arası olan öğretmenlerin puan ortalamaları ile mesleki kıdemi 11-20 yıl arası olan öğretmenlerin puan ortalamalarına göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür.

Öğretmenlerin mesleki kıdem değişkenine göre toplam duygusal zeka düzeyleri incelendiğinde ise mesleki kıdemi 1-10 yıl arası olan öğretmenlerin en yüksek duygusal zeka düzeyine ($\bar{x}=22,58$), mesleki kıdemi 11-20 yıl arası olan öğretmenlerin ise en düşük duygusal zeka düzeyine ($\bar{x}=20,53$) sahip olduğu görülmüştür. Toplam duygusal zeka düzeyine yönelik puan ortalamalarına ait F değeri 3,657 olarak hesaplanmıştır. Yapılan homojenlik testleri sonucunda gruplar arasındaki fark incelenmiş, mesleki kıdemi 1-10 yıl arası

olan öğretmenlerin puan ortalamalarının mesleki kıdemi 11-20 yıl arası olan öğretmenlere göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür ($p<0,05$). Bununla birlikte öğretmenlerin yaşam doyum düzeylerine ait puan ortalamalarının mesleki kıdemlerine göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 6. Öğrenim durumu değişkenine göre öğretmenlerin duygusal zeka ve yaşam doyumunu düzeyi puanları

	Öğrenim	N	$\bar{x}$	ss	Levene Test	T	p
İyi oluş	Lisans	229	21,60	4,090	,938	-2,092	,037
	Lisans üstü	46	22,97	3,460	$p>0,05$		
Öz kontrol	Lisans	229	20,47	4,269	,076	-,422	,673
	Lisans üstü	46	20,77	4,491	$p>0,05$		
Duygusalılık	Lisans	229	19,88	3,852	,772	-1,182	,239
	Lisans üstü	46	20,64	4,194	$p>0,05$		
Sosyallik	Lisans	229	19,31	4,296	,003	-2,738	,007
	Lisans üstü	46	21,26	4,514	$p>0,05$		
Duygusal Toplam	Lisans	229	21,17	3,936	,723	-2,586	,010
	Lisans üstü	46	22,82	3,607	$p>0,05$		
YAŞAM DOYUMU	Lisans	229	16,16	4,888	,000	1,336	,183
	Lisans üstü	46	15,08	4,944	$p>0,05$		

Öğretmenlerin öğrenim durumu değişkenine göre duygusal zeka ve yaşam doyumunu puan ortalamaları incelendiğinde duygusal zekanın iyi oluş alt boyutunda lisansüstü mezunu öğretmenlerin ortalama puanlarının lisans mezunu öğretmenlere göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür ($p<0,05$). Ayrıca duygusal zekanın sosyallik alt boyutu ve toplam puanlarında da lisans üstü mezunu olan öğretmenlerin puan ortalamalarının, lisans mezunu olan öğretmenlerin puan ortalamalarına göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin öğrenim durumu değişkenine göre duygusal zekanın öz kontrol ve duygusalılık alt boyutları ile yaşam doyumunu düzeyleri ortalama puanları anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır ($p>0,05$).

Tablo 7. Öğretmenlerin duygusal zeka düzeylerinin yaşam doyumunu düzeylerini yordayıcılığı

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model p	R ²	VIF	Durbin Watson
Yaşam Doyumu	İyi oluş	,006	,076	,940	2,336	,043	,046	1,469	0,048
	Öz kontrol	,074	,940	,348					
	Duygusalılık	,091	1,153	,250					
	Sosyallik	-,129	-1,528	,128					
	Duygusal Zeka	,160	1,770	,078					
	Toplam								

* $p < .05$; ** $p < .01$

Okul öncesi öğretmenlerin duygusal zeka düzeylerinin yaşam doyumları üzerindeki yordayıcılığı gerçekleştirilen regresyon analizleri sonucunda anlamlı olarak tespit edilmemiştir ($F=2,336$; $p<0,05$). Öğretmenlerin duygusal zeka düzeyleri yaşam doyumlarının %4,6' sını yordamakla birlikte, duygusal zekanın tüm alt boyutları ve toplam duygusal zeka düzeyi yaşam doyumunu üzerindeki değişikliği anlamlı biçimde açıklamamaktadır.

4. SONUÇ

Bu çalışmada incelenen okul öncesi öğretmenlerin yaşam doyumları ve duygusal zeka düzeyleri arasında düşük düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Yani okul öncesi öğretmenlerin duygusal zekalarının yüksek olması yaşam doyumlarını da yükseltmektedir. Ayrıca çalışma kapsamında öğretmenlerin duygusal zeka düzeyleri ve yaşam doyumunu düzeyleri çeşitli değişkenlere göre de incelenmiştir. Elde edilen bulgular duygusal zekanın iyi oluş, öz kontrol, sosyallik ve duygusalılık alt boyutları ile birlikte toplam duygusal zeka düzeylerinin bekar öğretmenlerde evli öğretmenlere göre anlamlı biçimde yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Okul öncesi öğretmenlerin yaşam doyumları ise medeni durum değişkenine göre farklılaşmamaktadır. Turan (2015) ve Toytok (2013)' ün öğretmenler üzerinde gerçekleştirdiği çalışmalarında evli öğretmenlerin bekar öğretmenlere göre daha yüksek duygusal zeka düzeyine sahip olduğunu tespit etmiştir. Bu açıdan araştırmada elde edilen bu bulgu yapılan çalışmalarla çelişmektedir. Araştırma sonuçları aynı zamanda öğretmenlerin orta düzey yaşam doyumuna sahip olduğunu göstermektedir. Elde edilen bu bulgu Yılmaz ve Aslan (2013), Fırat ve Cula (2016) tarafından elde edilen bulgular ile örtüşmektedir.

Araştırma kapsamında öğretmenlerin duygusal zeka düzeyleri alt boyutları ile birlikte mesleki kıdem değişkenine göre incelenmiştir. Araştırma sonuçları okul öncesi öğretmenlerin duygusal zeka toplam puanları ile duygusal zekanın öz kontrol, duygusalılık ve sosyallik alt boyutlarında anlamlı düzeyde farklılaştığını göstermektedir. Araştırma bulguları okul öncesi öğretmenlerin mesleki kıdemleri arttıkça duygusal zeka toplam puanları ile duygusal zekanın öz kontrol, duygusalılık ve sosyallik alt boyutlarında da

artış meydana geldiğini göstermektedir. Duygusal zekanın yaşa ve mesleki kıdeme göre artış gösterdiği birçok çalışma ile ortaya konmuştur (Kabar, 2017; Güllüce, 2006; Güllüce ve İşcan, 2010; Güvenç, 2012). Ancak literatürde yer alan bu bulgulara karşın mesleki kıdemi daha az olan öğretmenlerde daha yüksek duygusal zeka düzeyine sahip olduğunu gösteren çalışmalar ile duygusal zeka ile mesleki kıdem arasında anlamlı farklılıkların olmadığını ortaya koyan çalışmalarda bulunmaktadır (Gökçe, 2006; Öztekin, 2006; Pamukoğlu, 2004). Öğretmenlerin duygusal zeka düzeylerinde mesleki kıdeme göre artış görülmesine rağmen elde edilen bulgular yaşam doyumları için benzer bir sonuç ortaya koymamaktadır. Araştırmanın bulgularına göre öğretmenlerin yaşam doyumları ile mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. Bu bulgu Karaaslan vd. (2020) tarafından elde edilen sonuçlarla uyum göstermemekle birlikte Kıvrak (2019), Saraçlar vd. (2022) ile örtüşmektedir.

Araştırma bulguları ayrıca okul öncesi öğretmenlerin duygusal zekalarının öğrenim düzeylerine göre farklılaştığını göstermektedir. Elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin duygusal zekanın iyi oluş ve sosyallik alt boyutları ile toplam duygusal zeka düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir. Bu duruma rağmen öğretmenlerin yaşam doyumlarında ise öğrenim düzeyi anlamlı bir farklılık yaratmamaktadır. Duygusal zeka ile yaşam doyumları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olmasına rağmen bu çalışmada duygusal zekanın yaşam doyumuna yordayıcılığına rastlanmamıştır. Oysa literatür incelendiğinde duygusal zeka toplam puanı ve alt puanı arttıkça yaşam doyumunu puanının da arttığı söylenebilir. Kendisinin ve diğer insanların duygularını anlayabilme, kişiler arası ilişkilerde dengeleyici hareket edebilme gibi duygusal zekası yüksek olan kişiler, profesyonel ve kişisel olarak profesyonel yaşamda belirli avantajlara sahiptir ve diğerlerinden daha mutlu ve üretkendirler (Austin vd, 2005; Mutlu, 2012).

Duygusal zeka, insanların duygusal farkındalık, empati, öz kontrol ve ilişki yönetimi gibi becerilerini içerirken, yaşam doyumunu genel olarak kişinin yaşamından ne kadar memnun olduğunu ifade eder. Bu nedenle, duygusal zekanın artırılması, yaşam doyumunu olumlu yönde etkileyebilir. Duygusal zeka ve yaşam doyumları arasındaki bu ilişki, bireylerin duygusal becerilerini geliştirmeleri ve daha tatmin edici bir yaşam sürmeleri için önemlidir. Duygusal zeka, ilişkilerde daha iyi iletişim kurma, stresle başa çıkma ve duygusal dengeyi sağlama konularında yardımcı olabilir. Bu nedenle, duygusal zeka üzerine yapılan çalışmalar, bireylerin yaşam kalitesini artırmak için önemlidir. Bu açıdan bakıldığında öğretmenlerin duygusal zeka düzeylerini arttıracak çalışmalar ve girişimler beraberinde yaşam doyumlarında da artış oluşturacaktır.

KAYNAKLAR

- Acar, F. T. (2001). *Duygusal Zeka Yeteneklerinin Göreve ve İnsana Yönelik Liderlik Davranışları İle İlişkisi* [Doktora Tezi]. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Austin, E. J., Saklofske, D. H. ve Egan, V. (2005). Personality, Well-Being And Health Correlates of Trait Emotional Intelligence. *Personality and Individual Differences*, 38, 547-558.
- Cooper, R. K., Sawaf, A., Ayman, Z. B., & Sancar, B. (2003). *Liderlikte duygusal zekâ: Yönetim ve organizasyonlarda duygusal zekâ*. Sistem Yayıncılık.
- Dağlı, A., & Baysal, N. (2016). Yaşam doyumunu ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(59).
- Deniz, M. E., Özer, E., & Işık, E. (2013). Duygusal zekâ özelliği ölçeği-kısa formu: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 38(169).
- Diener, E., Emmons, R. A., Larsen, R. J., and Griffin, S. (1985). The Satisfaction With Life Scale. *Journal of Personality Assessment*, 49(1), 71-75, .doi:10.1207/s15327752jpa4901_13
- Fırat, Z. M., & Cula, S. (2016). İş-aile çatışması, aile-iş çatışması ve iş doyumunun öğretmenlerin yaşam doyumunu üzerindeki etkisi. *Başkent University Journal of Education*, 3(2), 146-155.
- Goleman, D. (2003). *Duygusal zeka neden IQ'dan önemlidir?*(24. Baskı). Çev. BS Yüksel. İstanbul: Varlık/Bilim.
- Goleman, D., Boyatzis, R. E., McKee, A., Nayır, F., & Deniztekin, O. (2003). *Yeni liderler*. Varlık Yayınları.
- Gökçe, B. (2006). *İş Hayatında Duygusal Zeka ve Sivas İli Bankacılık Sektöründe Bir Alan Araştırması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi

- Güllüce, A. Ç. (2006). *Mesleki Tükenmişlik ve Duygusal Zeka Arasındaki İlişki*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi.
- Güllüce, A. Ç., & İşcan, Ö. F. (2010). Mesleki tükenmişlik ve duygusal zekâ arasındaki ilişki. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 5(2), 7-29.
- Güvenç, Z. (2012). *Sınıf öğretmenlerinin duygusal zekâları ile yansıtıcı düşünme becerileri arasındaki ilişki* (Master's thesis).
- Jones, M. D. (2006). Which is a better predictor of job performance: Job satisfaction or life satisfaction? *Journal of Behavioral and Applied Management*, 8(1), 20-42.
- Judge, T. A., & Watanabe, S. (1993). Another look at the job satisfaction-life satisfaction relationship. *Journal of applied psychology*, 78(6), 939.
- Kabar, M. (2017). *Lise öğretmenlerinin işe bağlılık düzeyleri ile duygusal zekâ düzeyleri arasındaki ilişki* (Master's thesis, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı).
- Kahneman, D., & Deaton, A. (2010). High income improves evaluation of life but not emotional well-being. *Proceedings of the national academy of sciences*, 107(38), 16489-16493.
- Karaaslan, İ., Tuna, U. S. L. U., & Serkan, E. S. E. N. (2020). Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik, iş doyumunu ve yaşam doyumlarının incelenmesi. *Journal of Health and Sport Sciences*, 3(1), 7-18.
- Kıvrak, M. (2019). *Ortaöğretim okul yöneticilerinin tükenmişlik düzeyleri ile yaşam doyumları arasındaki ilişki* (Master's thesis, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Lyubomirsky, S., King, L., and Diener, E. (2005). The benefits of frequent positive affect: Does happiness lead to success? *Psychological Bulletin*, 131(6), 803-855
- Mayer, J. D. (2013). A new field guide to emotional intelligence. In *Emotional intelligence in everyday life* (pp. 3-26). Psychology Press.
- Mayer, J. D., Salovey, P., & Caruso, D. (2000). *Models of emotional intelligence. Handbook of intelligence*, 2, 396-420.
- Mayer, J. D., Salovey, P., Caruso, D. R., & Cherkasskiy, L. (2011). *The cambridge handbook of intelligence. Robert J. Sternberg, Scott B. Kaufman (ed)*. New York: Cambridge University Press.
- Mutlu, Z. (2012). *Yaşlı Bireylerde Yaşam Tatmini ve Sosyal Destek İlişkisinin İncelenmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Nelson, D. B., & Low, G. R. (2011). *Emotional intelligence*. Boston: Prentice Hall.
- Neugarten, B. L., Havighurst, R. J., & Tobin, S. S. (1961). The measurement of life satisfaction. *Journal of gerontology*, (16) 134-143
- Öztekin, A. (2006). *Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Yöneticilerin Duygusal Zeka Becerilerini Okul Yönetiminde Kullanma Düzeylerinin Değerlendirilmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi], Balıkesir Üniversitesi.
- Pamukoğlu, E. (2004). *Duygusal zekanın yönetici etkinliğindeki rolünün kadın yöneticiler bağlamında incelenmesi ve bir araştırma*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi], Kocaeli Üniversitesi.
- Petrides, K. V. (2009). Psychometric properties of the trait emotional intelligence questionnaire (TEIQue). In *Assessing emotional intelligence: Theory, research, and applications* (pp. 85-101). Boston, MA: Springer US.
- Polo-Vargas, J. D., Fernández Ríos, M., Bargsted, M., Ferguson Fama, L., and Rojas-Santiago, M. (2017). *The relationship between organizational commitment and life satisfaction: The mediation of employee engagement*. *Universia Business Review*, 54 (2), 110-145.
- Rode, J. C. (2004). Job satisfaction and life satisfaction revisited: A longitudinal test of an integrated model. *Human Relations*, 57(9), 1205-1230.
- Saraçlar, A., Ada Ş., & Gönenç, H. (2022). Öğretmenlerin Yaşam Doyumları ile Özyeterlik İnançları Arası İlişki. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (31), 267-289.

- Sternberg, R. J., & Kaufman, S. B. (Eds.). (2011). *The Cambridge handbook of intelligence*. Cambridge University Press.
- Toytok, E. (2013). Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Yeterliklerini Sınıf Yönetimi Sürecinde Kullanma Düzeyleri: Sakarya İli Örneği. *Anadolu Eğitim Liderliği ve Öğretim Dergisi*, 1(1), 27-43.
- Turan, M. (2015). *Öğretmenlerin duygusal zekâ ve tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi], İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Wolfe, M. T., and Patel, P. C. (2018). Satisfaction guaranteed? Life satisfaction, institutional factors, and self-employment. *Journal of Business Venturing Insights*, 9, 45-52.
- Yılmaz, E., & Aslan, H. (2013). Öğretmenlerin iş yerinde yalnızlıkları ve yaşam doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 3(3), 59-69.
- Zikmund, V. (2003). Health, well-being, and the quality of life: Some psychosomatic reflections. *Neuroendocrinology Letters*, 24(6), 401-403.